

BESLUT

2017-10-02

Dnr: 17/00675

SAKEN

P1-morgon, 2017-02-28, inslag om det svenska försvaret; fråga om opartiskhet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kravet på opartiskhet.

INSLAGET

I inslaget samtalade programledaren med en säkerhetspolitisk reporter och en forskare i europeisk säkerhetspolitik om det svenska försvaret och Nato. Under samtalet sa programledaren bland annat följande.

2016 så uppfyllde ju bara fem av de 27 medlemmarna i Nato, Sverige är ju inte Nato-medlem, gubevars, men kravet på en försvarsbudget på två procent av BNP som du var inne på. [...]

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna anser sammanfattningsvis att programledaren, genom att säga ordet "gubevars", tog ställning i frågan om ett svenskt Nato-medlemskap.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio (SR) anser att inslaget överensstämmer med kravet på opartiskhet och anför i huvudsak följande.

Det ord som anmälarna reagerat på "gubevars" är en sammandragning av "gud bevara oss". Den ursprungliga religiösa betydelsen har dock bleknat med åren. Uttrycket har istället neutraliserats och behöver inte innebära något avståndstagande eller någon farhåga. "Gubevars" kan idag snarare användas som en synonym till "minsann", "verkliga", och "för den delen". Det är också den definition som flera olika ordböcker ger. Norstedts Ord från år 1984 anger "naturligtvis", "förstås" och "minsann". I Nusvensk ordbok, utgiven år 1981,

anges bland annat följande som synonymer: ”bevars (väl)”, ”naturligtvis” och ”förstås”. Bonniers ordbok, utgiven år 2001, anger ”(vard.) förstås”, och ”för all del”. Ordet är således ett konstaterande uttryck och inte värderande. Programledarens syfte var självklart inte att ta ställning för eller emot ett Nato-medlemskap. Syftet var endast att genom uttrycket konstatera att Sverige inte är medlem och på så sätt tydliggöra detta för lyssnarna.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SR ska utöva sändningsrätten opartiskt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i ljudradion (14 § sändningstillståndet). Kraven på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Bestämmelsen innebär bland annat att en programledare eller en reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden har förståelse för att ordvalet från programledarens sida kunde uppfattas som ett ställningstagande i en kontroversiell fråga. Nämnden konstaterar att ordet ”gubevars” används i betydelsen ”minsann” och även som ett milt kraftuttryck. Nämnden anser mot den bakgrunden att det aktuella ordvalet inte innebar att programledaren uppenbart tog ställning i frågan om ett svenskt medlemskap i Nato. Inslaget strider därför inte mot kravet på opartiskhet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Jan Holmberg, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Staffan Dopping och Malin Bergström efter föredragning av Gustav Aspengren.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Gustav Aspengren

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.